

Nazwa opracowania:	PROJEKT KONCEPCJI ARCHITEKTONICZNEJ 2 miejsc martyrologii okresu II –ej wojny światowej zlokalizowanych w Bielinach na działce nr ewid.: 713/7, obręb Bieliny Poduchowne.	
Branża	architektura	
Adres obiektu:	woj. świętokrzyskie	gm. Bieliny
	Bieliny Poduchowne nr ew. działki: 713/7	
Inwestor:		
Nazwa:	Gmina Bieliny	
Adres:	26-004 Bieliny, ul. Partyzantów 17	
Jednostka projektowa:		
Nazwa:	 PROINWEST	
Adres:	25-450 Kielce, ul. Noskowskiego 6 tel./fax. 041 3425 405(985) e-mail: biuro@proinwest.pl	

Zakres opracowania:	Funkcja	Imię i Nazwisko	Specjalność	Nr uprawnień	Podpis
Projekt koncepcji architektonicznej	Projektant	mgr inż. arch. Ilona Boroch	architektura	KL-349/94	

Kielce, maj 2016 r.

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

PROJEKT KONCEPCJI ARCHITEKTONICZNEJ:

1. OPIS TECHNICZNY.

2. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA.

3. CZĘŚĆ RYSUNKOWA:

- rys. nr 1 - Plan sytuacyjny, skala 1:250
- rys. nr 2 - Nr 1 – Kamienna tablica na postumencie – stan istniejący. Rzut poziomy, skala 1:20
- rys. nr 3 - Nr 1 – Kamienna tablica na postumencie – stan istniejący. Widok a-a, Widok b-b, skala 1:20
- rys. nr 4 - Nr 1 – Kamienna tablica na postumencie – projekt koncepcji architektonicznej. Rzut poziomy, skala 1:20
- rys. nr 5 - Nr 1 – Kamienna tablica na postumencie – projekt koncepcji architektonicznej. Widok A-A, skala 1:20
- rys. nr 6 - Nr 1 – Kamienna tablica na postumencie – projekt koncepcji architektonicznej. Widok B-B, skala 1:20
- rys. nr 7 - Nr 2 – Kapliczka betonowa z krzyżem oraz trzy krzyże metalowe – stan istniejący. Rzut poziomy, Widok a-a, Widok b-b, skala 1:20
- rys. nr 8 - Nr 2 – Kapliczka betonowa z krzyżem oraz trzy krzyże metalowe – projekt koncepcji architektonicznej. Rzut poziomy, skala 1:20
- rys. nr 9 - Nr 2 – Kapliczka betonowa z krzyżem oraz trzy krzyże metalowe – projekt koncepcji architektonicznej. Widok A-A, skala 1:20

OPIS TECHNICZNY

DO PROJEKTU KONCEPCJI ARCHITEKTONICZNEJ

2 miejsc martyrologii okresu II – ej wojny światowej
zlokalizowanych w Bielinach na działce nr ewid.: 713/7,
obręb Bieliny Poduchowne.

1. PODSTAWA OPRACOWANIA.

- 1.1. Umowa z Inwestorem.
- 1.2. Wizja lokalna.
- 1.3. Pomiary stanu istniejącego.
- 1.4. Mapa sytuacyjno - wysokościowa w skali 1:500.

2. INWESTOR:

- Gmina Bieliny
ul. Partyzantów 17
26-004 Bieliny,

3. PRZEDMIOT OPRACOWANIA.

Przedmiotem opracowania projektowego jest koncepcja architektoniczna dotycząca dwóch miejsc martyrologii okresu II- ej wojny światowej, zlokalizowanych w Bielinach na działce nr ewid. 713/7.

Miejsca te upamiętniają mieszkańców Bielin pomordowanych przez Niemców w nocy z 8-ego na 9- ego marca 1944 r.

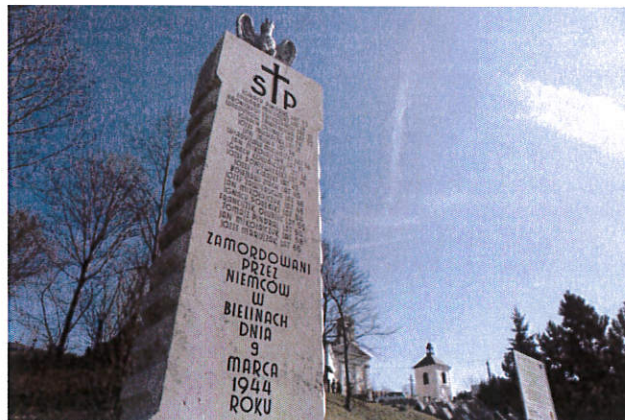
W stanie obecnym miejsca te upamiętnione są:

- nr 1 – tablicą kamienną na postumencie, otoczoną niskim murkiem betonowym (miejsce upamiętnienia z wczesnego okresu powojennego),
- nr 2 – kapliczką betonową z krzyżem oraz trzema wolnostojącymi metalowymi krzyżami na terenie zielonym (miejsce upamiętnienia w rejonie wykonania egzekucji).

4. RYS HISTORYCZNY .

„Wieczorem 8 marca 1944 roku dwudziestu kilku partyzantów z oddziału AK „Wybranieckich” pod dowództwem Mariana Sołtysiaka „Barabasza” dokonało napadu na posterunek żandarmów niemieckich. Pracujący u Niemców członek organizacji „Barabasza” Stefan Łazarski miał o godz. 19 otworzyć partyzantom bramę i drzwi. Jednak partyzanci spóźnili się, przez co nie udało im się zaskoczyć Niemców. Po krótkiej wymianie ognia partyzanci wycofali się z akcji. Według jednych relacji w akcji zginęło 5 żandarmów, według innych nie zginął żaden. Akcja „chłopców Barabasza” zakończyła się niepowodzeniem i ściągnęła na wieś okrutną zemstę okupantów. Żandarmi już tej samej nocy dokonali odwetu na mieszkańcach wsi. Ok. godz. 21 przyjechała z Kielc zmotoryzowana kolumna żandarmów i natychmiast rozjechali się po wsi, wyciągając z domów 22 mężczyzn. Jednemu z nich (Władysław Jamrożek) udało się uciec, gdy żandarmi poszli po kolejną ofiarę. Pozostałych przewieziono do aresztu, gdzie byli przesłuchiwani, bici, kopani. Jeden z mężczyzn zdradzający chęć ucieczki, pomimo że leżał związany na ziemi, został zastrzelony przez żandarma. Ok. trzeciej nad ranem wyprowadzono wszystkich skazańców z powiązanymi do tyłu rękami. Każdego z nich prowadziło dwóch żandarmów. Na miejscu Niemcy ustawili ich rzędem i kazali klękać. Jeden ze skazańców w ostatniej chwili postanowił uciec. Został trzykrotnie trafiony z broni maszynowej ale udało mu się zbiec. Pozostali zostali posiekani kulami z broni maszynowej. Rannych żandarmi dobijali z broni krótkiej. Pomimo tego jeden, choć ciężko ranny żył. Został potajemnie przewieziony do szpitala w Kielcach, gdzie jednak po kilkudziesięciu godzinach zmarł. Ciało pomordowanych Niemcy nie pozwolili zabrać. Na miejscu wykopano wspólną mogiłę i tam wszystkich pochowano. W 1946 roku przeprowadzono ekshumację zwłok i przeniesiono je na cmentarz w Bielinach. Zaraz po wojnie postanowiono wybudować w Bielinach pomnik pamięci pomordowanych mieszkańców. Głównym inicjatorem budowy pomnika był Józef Ozga Michalski, projektantami: doktor Oleś, konserwator zabytków – Przypkowski, a wykonawcą fabryka marmurów w Kielcach. Widnieje na nim sentencja: "Jeśli pamięć ludzka zaginie - niechaj przed potomnymi ten kamień oskarża".

/ Notka historyczna wg tekstu Katarzyny Bernat z dnia 7 marca 2014 r.; źródło:
<http://em.kielce.pl/informacje/70-rocznica-mordu-na-mieszkancach-gminy-bieliny-em/>

Pomnik pamięci pomordowanych mieszkańców Bielin
u podnóża kościoła parafialnego Św. Józefa Oblubieńca N.M.P w Bielinach

5. LOKALIZACJA (rys. nr 1).

Dwa miejsca martyrologii okresu II-jej wojny światowej zlokalizowane są w Bielinach Poduchownych na działce nr ewid.: 713/7 tj. w kierunku północno – wschodnim od budynku Urzędu Gminy w Bielinach.

Pierwsze miejsce (nr 1) tj. z kamienną tablicą na postumencie, usytuowane jest na pograniczu pól uprawnych a terenem zalesionym dorzecza rzeki Belnianki. Rzędna wysokościowa miejsca nr 1 wynosi ok. 301 m.n.p.m.

Do miejsca tego prowadzi, przebiegająca wśród pól ścieżka, którą dalej, idąc po stromym zboczu w kierunku południowo wschodnim – dochodzi się do miejsca drugiego (nr 2) z trzema metalowymi krzyżami i kapliczką betonową z krzyżem. Miejsce, na którym znajdują się krzyże porasta trawa, natomiast wokół niego – teren zadrzewiony. Rzędna wysokościowa miejsca nr 2 wynosi ok. 295 m.n.p.m.

Odległość pomiędzy miejscem nr 1 a miejscem nr 2, wynosi (licząc długość ścieżki w spadku) ok. 30 m.

6. MIEJSCE NR 1 – kamienna tablica na postumencie.

Widok od strony północno – zachodniej.

6.1. Stan istniejący (rys. nr 2, rys. nr 3, fot. nr 1 - 8).

Tablica kamienna o grubości 19 cm., szerokości 114 cm., wysokości 117 cm.

Tablica zamocowana na wysokim, kamiennym postumencie o wymiarach:

grubość 32 cm., szerokość 67 cm., wysokość 135 cm.

Łączna wysokość obu elementów wynosi 252 cm.

Tablica z postumentem – w złym stanie technicznym (wymaga renowacji).

Wokół tablicy – niski murek ogrodzeniowy wykonany z betonu, przekryty czapą z lastrica.

Wymiary murka w obrysie zewnętrznym: szer. 322 cm., dł. 386 cm. (liczona w spadku), wys. 12 cm. (od strony wewnętrznej). Murek wydziela dwie kwatery wokół tablicy – przednią, utwardzoną wylewką betonową oraz tylną – nieutwardzoną, porośniętą zielenią. Obie części oddzielone murkiem na osi podłużnej tablicy.

Murek posadowiony na fundamencie betonowym. Od strony wschodniej – fundament pełni rolę muru oporowego (wys. ok. 70 cm.).

Murek w złym stanie technicznym, zrujnowany.

- Napis na kamiennej tablicy – fot. nr 3 (litery kute w kamieniu).
Wokół napisu – wykuwana promieniście bordiura

Na tablicy znajdują się nazwiska 20 pomordowanych przez Niemców mieszkańców Bielin, w układzie i wg kolejności jak niżej.

JÓZEF MICHALSKI	JÓZEF SICIARSKI
LAT 32	LAT 42
EDWARD MICHALSKI	JÓZEF PONIEWIERSKI
LAT 18	LAT 39
IGNACY OŁUBIEC	BOLESŁAW ZIACH
LAT 29	LAT 45
JAN MIKOŁAJCZYK	JÓZEF ZAWIERUCHA
LAT 37	LAT 48
JAN SALWA	JÓZEF MARUSZAK
LAT 36	LAT 65
IGNACY KOWALCZYK	FRANCISZEK OŁUBIEC
LAT 37	LAT 55
IGNACY PORĘBSKI	TOMASZ PINDRAL
LAT 54	LAT 55
JAN MIKOŁAJCZYK	JAN MIKOŁAJCZYK
LAT 48	LAT 58
WŁADYSŁAW ZAWIERUCHA LAT 22	
WŁADYSŁAW MICHALSKI LAT 36	
BRONISŁAW ZWIERZYŃSKI LAT 21	
IGNACY PINDRAL LAT 22	

- Napis na kamiennym postumencie – fot. nr 4 (litery kute w kamieniu):

**PAMIĘCI
ZAMORDO
WANYCH
PRZEZ
NIEMCÓW
W BIELINACH
8 MARCA
1944 ROKU**

**W HOŁDZIE
SPOŁECZEŃSTWO**

Pod napisem upamiętniającym - wykuty rysunek płonącego znicza (symbol wiecznego ognia – wiecznej chwały). Na lewo od napisu, w lewym dolnym

rogu postumentu – rysunek reliefowy przedstawiający: dwa miecze (symbol chwały i bohaterstwa) oraz – nad mieczami - kłos zboża (znak zbawienia i wiary w zmartwychwstanie, odrodzenie, Boską łaskę i błogosławieństwo).

6.2. Koncepcja architektoniczna (rys. nr 4, rys. nr 5).

Projekt koncepcji architektonicznej przedstawia sposób odtworzenia niniejszego miejsca upamiętnienia z poszanowaniem jego pierwotnego wyglądu oraz zachowaniem geometrii wygradzenia wokół tablicy kamiennej.

- * Kamienna tablica wraz z postumentem – przeznaczona do renowacji.
- * Murek betonowy wraz z fundamentem – do odtworzenia z niewielką korektą jego wyglądu.

Projektowane prace renowacyjne oraz budowlane:

1. Demontaż kamiennej tablicy oraz kamiennego postumentu.
2. Wykonanie prac renowacyjnych zdemontowanych elementów przez pracownię specjalizującą się w pracach konserwacji rzeźb i tablic kamiennych.
Przewidywana kolejność prac konserwatorskich:
  - odczyszczenie tablicy inskrypcyjnej oraz postumentu z inskrypcją i reliefem,
  - piaskowanie kamienia,
  - konserwacja tablicy i postumentu w tym odtworzenie i uzupełnienie ubytków w napisach, reliefach i innych elementach rysunku w kamieniu.
3. Demontaż murków betonowych.
4. Likwidacja fundamentu pod murkami oraz wylewek betonowych w obrębie przedpola tablicy.
5. Wykonanie odkrywki fundamentu pod postumentem kamiennej tablicy i ocena jego stanu technicznego pod kątem wytrzymałości, trwałości i stabilności – przydatności w dalszym użytkowaniu.
6. Oczyszczenie terenu z chwastów i kamieni.
7. Wycięcie dziko rosnących krzewów oraz korekta koron drzew z odcięciem dzikich konarów, w pobliżu miejsca z tablicą.
8. Niwelacja terenu wokół miejsca, w tym stabilizacja i wzmocnienie skarp od strony południowej i wschodniej; skarpe od strony południowej – nadsypać.
9. Wykonanie fundamentów pod murki ogrodzeniowe oraz ewentualnie nowego fundamentu pod cokół z tablicą kamienną.

10. Wykonanie murków ogrodzeniowych.
11. Wykonanie warstwy podłoża pod projektowane utwardzenie kwatery przedpola (strona północna tablicy).
12. Wykonanie podłoża oraz nawiezenie gleby urodzajnej pod projektowaną zielen kwatery po stronie południowej tablicy.
13. Montaż postumentu z kamienną tablicą.
14. Wykonanie utwardzenia/ posadzki w kwaterze przedpola.
15. Montaż podstawy pod znicz (wykonanie podstawy zlecić pracowni metaloplastycznej).
16. Wykonanie opaski wokół murków.
17. Posadzenie zieleni w kwaterze południowej.
18. Uporządkowanie terenu przyległego.

7. MIEJSCE NR 2 – kapliczka betonowa z krzyżem oraz trzy krzyże metalowe.

BEZ 2 MIEJSCA !

Widok od strony północno – wschodniej.

7.1. Stan istniejący (rys. nr 7, fot. nr 9 - 12).

Kapliczka - wykonana z betonu pomalowanego pierwotnie na kolor niebieski (widoczne pozostałości farby). Usytuowana wśród zieleni, na polanie zagłębionej w terenie otoczonym drzewami. Obiekt w złym stanie technicznym.

Krzyż oderwany od głowicy, stoi oparty o trzon. Do krzyża przymocowana